

Kutoka kwa Umar bin Al-Khattab, (r.a) amesema: Amesema Mtume wa Mwenyezi Mungu (S.A.W.).

1

Hakika matendo huhesabika kwa nia tu.

2

Na hakika kila mtu atalipwa kwa alilokusudia.

3

Basi atakaekuwa kuhama kwake ni kwa ajili ya Mwenyezi Mungu na Mtume wake, basi kuhama kwake ni kwa Mwenyezi Mungu na Mtume wake.

4

Na atakayekuwa kuhama kwake ni kwa ajili ya dunia ili aipate, au mwanamke ili amuo, basi kuhama kwake ni lile aliloliendea.” (Imepokelewa na Imam Bukhari na Muslimu)⁽¹⁾.

1 Al-Bukhari (6689) na Muslim (1907)

Ayah

Amesema Mwenyezi Mungu Mtukufu

﴿Sema: Mola Mlezi wangu ameamrisha uadilifu, na mumuelekezee nyuso zenu kila mnaposujudu, na muombeni Yeye kwa kumsafia Dini. Kama alivyokuumbeni mwanzo ndivyo mtavyorudi.﴾ (a`araaf:9)

﴿Basi mwombeni Mwenyezi Mungu mkimsafia Dini Yeye tu, na hata kama wangechukia makafiri.﴾ (Ghaafir:14)

﴿Mwenye kutaka mavuno ya Akhera tutamzidishia katika mavuno yake, na mwenye kutaka mavuno ya duniani tutampa katika hayo, lakini katika Akhera hana fungu.﴾ (Shuuraa:20)

﴿Na anayetoka nyumbani kwake kuhama kwa ajili ya Mwenyezi Mungu na Mtume wake, kisha yakamfika mauti njiani basi umethibiti ujira wake kwa Mwenyezi Mungu.﴾ (Nisaa:100).

﴿Ambaye ameumba mauti na uhai ili kukujaribuni ni nani miongoni mwenye vitendo vizuri zaidi. Na Yeye ni Mwenye nguvu na Mwenye msamaha.﴾

Msimulizi

Umar bin Al-Khattab Al-Qurashi Al-Adawi (R. A), wa pili katika Makhalfi Waongofu, na mmoja wa watu kumi waliobashiriwa Peponi wakiwa hai, ali-pewa jina la utani la Al-Faruq (mpambanuaaji), kwa sababu alipambanua baina ya haki na batili. aliingai katika uislamu mwaka wa 6 baada ya Mtume kutumwa, na kusilimu kwake kuliongeza nguvu katika uislamu, na alishuhudia vita vyote akiwa na Mtume (s.a.w) na aliteuliwa kuwa kiongozi baada ya Abu bakari Al-Siddiq (R.A) katika mwaka wa (13 Hijiriya), na alikuwa maarufu kwa Usawa na uadilifu, Na ukali na ujasiri katika ukweli, na wakati wa utawala wake nchi nyingi zilifunguliwa kama vile Iraq, Sham, Misri na nyinginezo. Aliuawa mwaka wa (23 Hijiriya), na akazikwa katika chumba cha Aisha, Mwenyezi Mungu amuwiye radhi, karibu na Mtume (s.a.w) na Abu Bakr al-Siddiq (R. A)⁽¹⁾.

Muhtasari

Mtume (s.aw) amesema kuwa kanuni katika kuzingatia na kukubalika matendo ni nia, ambayo hutofautisha kati ya mazoea na ibada, na hupambanua kati ya matendo mema na maovu. Na watu wawili wanaweza kufanya kitendo cha halali au cha kisheria na yakatofautiana makusudio yao, mmoja anaweza kuwa amekusudia kumtii Allah na akalipwa kwa ajili yake, na mwingine hakukusudia chochote na akawa hakulipwa. Yeyote anayehama kutoka nchi yake kwenda nchi nyengine kwa ajili ya Mwenyezi Mungu na kwa ajili ya kufuata Sunnah za Mtume wake, (s.aw) basi atalipwa, na mwenye kuhama kwa ajili ya kitu kisichokuwa hicho, hatapata Zaidi ya alichokusudia.

1 Rejea tafsiri yake katika: “Maarifaat al-Sahaba cha Abu Naim” (1/38), “Asad al Ghaba cha Ibn al-Atheer” (4/137), “Al-Isbah cha Ibn Hajar” (4/484.)

Ufahamu

Hadithi hii ni moja ya hadithi muhimu katika dini nzima, mpaka Wanazuoni wakasema: Hadithi hii inawakilisha theluthi moja ya Uislamu.⁽¹⁾

1 Kwa nia, matendo yanapata sifa kubwa, na nia ni makusudio ambayo moyo umelekea kwake, na kuyakusudia kwa vitendo vyake, kwa hivyo ibada zinatofautishwa na mazoea, na aina za ibada zinatofautiana. Matendo yanakubaliwa ikiwa ni kwa ajili ya Mwenyezi Mungu na kinyume na hapo hukataliwa.

2 Ikiwa atakusudia jambo zuri basi atalipwa zuri, na ikiwa atakusudia jambo baya ataadhibiwa, na ikiwa hajakusudia chochote basi hana thawabu wala thambi, bali hutofautiana daraja za matendo kulingana na daraja za nia.

Matendo yanaweza kushabihiana na makusudio yakawa tofauti, na hakika kila mtu hulipwa kulingana na kitendo alichokusudia.

Nia njema haisahihishi kitendo kiovu. Kuna baadhi ya watu walizua njia haramu ya nyiradi. Abdullah bin Masoud (r.a) alipowakemea, walisema: Wallahi, ewe Abu Abd Al-Rahman, sisi tulikuwa tunakusudia kufanya mema tu. Akasema: “Ni watu wangapi wanaokusudia mema na hawapatii⁽²⁾”.

3 Kisha Mtume (s.a.w) akalifafanua suala hili, na akatoa mfano wa hilo kwa kuhama (ambako ni kuiacha sehemu ya ukafiri na kuelekea sehemu ulipo Uislamu); Yeyote aliyehama kwa Mwenyezi Mungu; kwa kutakasa nia katika hilo na katika hali ya kumuabudu yeye pekee, na kuhama kwake kukawa ni kwa ajili ya Mtume (s.a.w) hali ya kunyenyekea na kutii amri yake, na kufuata muenendo wake, huo ndio uhamaji halisi unaostahiki kutajwa na kutukuzwa..

Na Mtume (s.a.w) hakutaja malipo hapa katika kuheshimu ujira huu, kwani Mwenyezi Mungu Mtukufu alificha malipo ya saumu pale aliposema katika hadithi Qudsi: “Kila matendo ya mwanadamu ni yake. Isipokuwa saumu, kwani ni kwa ajili Yangu na mimi nina malipo yake⁽³⁾”.

4 Na mwenye kuhama kwa ajili ya malengo ya kidunia - kama biashara au mwanamke - basi kuhama kwake hakuchukuliwi kuwa ni halali na wala hapati thawabu kwa hilo, ingawa kuhama ni miongoni mwa vitendo vikubwa vya utiifu. vivyo hivyo ibada nyingine zote - na kuhama kwake kunahusishwa tu na kazi aliyoikusudia.

Mtume (s.a.w) hakutaja kuwa ana malipo, kwa sababu makusudio yake si ibada safi, na watu wanakhitalifiana katika lengo hili.

1 “tazama kitabu cha “sherhe ya Arubaini Al-Nawawi” cha Ibn Daqiq Al-Eid” (uk.: 24), na “Jaami’ Al-Uloom wa Al-Hakam cha Ibn Rajab” (1/71)

2 Sunan al-Darami (210).

3 Al-Bukhari (5927), na Muslim (1151).

Mafunzo

1

Sahihisha nia yako, na uchungu moyo wako, na jitahidi kufanya matendo yako yote kwa ajili ya utii kwa Mwenyezi Mungu. Mtume, (s.a.w) anasema: “Mwenyezi Mungu haangalii sura zenu wala mali zenu; bali anaangalia nyoyo zenu na vitendo vyenu.”

2

Usidanganywe na mwonekano wa dhahiri wa matendo yako, au matendo ya wengine wenye imani mbaya, kwani matendo yamefungamana na nia.

3

Kithirisha nia njema, kwani nia ya Muumini ni kubwa zaidi kuliko kitendo chake, kwa sababu akikusudia kufanya jambo jema atalipwa thawabu, iwe amefanya au hajafanya, Mtume (s.a.w). alisema wakati anarudi kutoka kwenye vita vya Tabuk: (Hakika katika mji wa madina tumewaacha watu, hampigi hatua, wala kulivuka bonde, bali wapo pamoja nanyi.” Wakasema: Ewe Mtume wa Mwenyezi Mungu, inakuwaje hali ya kuwa wapo katika mji wa Madina? Akasema: “, wapo madina lakini wamezuiliwa na udhuru katika kuwa nasi”⁽¹⁾ na katika Hadithi nyingine Mtume anasema: “.....Mtu ambaye Mwenyezi Mungu amempatia mali na elimu, akawa anafanyia kazi elimu yake na mali yake katika njia sahihi, na mtu ambaye Mwenyezi Mungu amempatia elimu tu bila mali, akawa anasema laiti ningelikuwa kama Fulani ningelifanya kama anavyofanya, basi wote wawili katika malipo wapo sawa...⁽²⁾”

4

Wema waliotangalia, Mwenyezi Mungu awawie radhi, walikuwa wakijifunza nia - kwa ufuatiliaji, adabu, na kulenga mema - kama walivyojifunza kufanya kazi. Yahya bin Abi Katheer amesema: “Jifunzeni nia; kwani nia Inaelimisha zaidi kuliko vitendo.” Sufyan al-Thawri amesema: “Sijashughulikia jambo lolote kali kuliko ya nia yangu. Kwa sababu inanibadilikia badilikia.”⁽³⁾”

5

Kwa nia, mazoea yanageuzwa kuwa matendo ya ibada. Mtu akiwa anakusudia kuutia nguvu mwili wake katika utiifu, ibada na matendo mengine, na akifanya kazi au mfanyabiashara huku anakusudia kuimarisha ardhi, kuwanufaisha Waislamu, na kukusanya pesa anazozitumia kwa familia yake kwa halali, na akitafuta elimu anakusudia kunufaisha nafsi yake na watu wengine kwa kufuata njia ya manabii na wanazuoni, na akitaka kulala anakusudia kuupumzisha mwili wake ili aweze Kuendelea kufanya kazi na ibada, basi atalipwa. kwa hayo yote. Amesema Muadh bin Jabal, Mwenyezi Mungu amuwiye radhi: “Mimi nalala na kuamka, basi natarajia malipo katika usingizi wangu, kama ninavyotaraji malipo ya kisimamo changu.

1 Muslim (4423).

2 Ahmad (18024) na Ibn Majah (4228).

3 Jaami Al Ahkami Wal Hikam Ya Ibun Rajab 1/70

6

Iwapo utafanya kazi ya lazima, basi weka nia ya kuMuabudu Mwenyezi Mungu ndani ya kazi hiyo, Zubaid Al-Yamami amesema: “Mimi Napenda kuwa na nia katika kila jambo, hata katika chakula na kinywaji chake”, Abdullah bin Al-Mubarak alisema: “Huenda amali ndogo ikakuzwa kwa nia, na pengine amali kubwa ikafanywa kuwa ndogo kwa nia.

7

Zinduka, na jiepusheni na viingilio vya Shet’ani kwa kupotosha ibada yako kwa kufanya ibada kwa ajili ya kuonwa au kusifiwa na watu, na kuwatukuza, ukifanya hivyo utapata hasara., akasema Mtume (s.a.w) katika hadithil Quds: “Mwenyezi Mungu mtukufu amesema: mimi nimejitosheleza kuwa na washirika (atake tenda kitendo akawa amenishirikisha na chochote ndani yake, nitamuacha na huyo mshirika wake. ⁽¹⁾

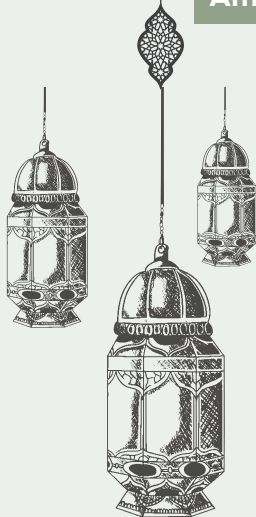
8

Unganisha kati ya nia njema na kumfuata Mtume (s.a.w) kwani huo ndio uhalisia wa kuhamia kwa Mwenyezi Mungu na Mtume wake (s.a.w). Amesema Al-Fudayl bin lyad katika kauli ya Mola Mtukufu aliposema: “Ambaye ameumba mauti na uhai ili kukujaribuni ni nani miongoni mwenu mwenye matendo mazuri Zaidi) (Mulk:02).” Matendo mazuri Zaidi ina maana ya matendo yalivyosahihi zaidi na yenye nia ya kumkusudia Mwenyezi Mungu peke yake, na yalivyosahihi zaidi katika kupatia kufuata mwenendo wa Mtume (s.a.w), kwani matendo yatakapokuwa ni kwa ajili ya Mwenyezi Mungu yakakosa kufuata mwenendo wa Mtume (s.a.w) hayatakubaliwa. Na mtendaji amepatia katika kufuata mwenendo wa Mtume (s.a.w) akakosa kufanya kwa ajili ya Mwenyezi Mungu basi hatokubaliwa.

Amesema mshairi:

*Ukitaka uitwe mkarimu, mstaarabu = mchamungu,
msiri, mtukufu, mwenye akili huru*

*Basi kuwa mwenye kufanya kwa ajili Mwenyezi
Mungu, Aliyetukuka,, na kuwa mfuasi wa Mtume
(s.a.w), utapata malipo.*

1 Muslim (2985).

